

Državni izpitni center

P 1 2 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 25. avgust 2012

POKLICNA MATURA

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. naloga 1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati, obkrožiti ali kako drugače označiti rešitev, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. naloga 9).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. naloga 5).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, razen če v navodilih ni določeno drugače (npr. naloga 10 A). Če obkroži več črk, kot je pravih rešitev, se naloga točkuje z 0 točkami.

Nal.	Rešitve	Točkovanje	Točke
1.	Sašo Avsec/S. Avsec, junija 2009, Gei/reviji Gea	3 pravilni odgovori = 2 2 pravilna odgovora = 1	2
2.	1, 4	1	1
3.	tisti, ki zna in redno uporablja dva jezika molekule pralnih sredstev	1 1	2
4.	A <i>Po smislu, npr.:</i> ne mešajo se z vodo ne topijo se v vodi od vode se odbijajo Upoštevamo tudi: sestavljajo jih predvsem maščobe in številne organske spojine. Napačno: nafta, bencin, olje / v vodi se odbijajo / ne mešajo se / ne topijo se. B hidrofилne (snovi)	3 pravilni odgovori = 2 2 pravilna odgovora = 1 1	3
5.	<i>Po smislu, npr.:</i> Ostanke mastne pečenke bi s krožnika najbolje sprali z bencinom zato, ker sta maščoba in bencin hidrofobni snovi, katerih nepolarne molekule se sprimejo med sabo. / Ker so molekule maščobe in bencina nepolarne, se sprimejo med seboj. / Ker so molekule maščobe in bencina nepolarne in se ne sprijemajo z molekulami vode, ampak samo z drugimi nepolarnimi molekulami. Primeri delne razlage: Bencin je hidrofobna snov, njegove molekule so nepolarne in se ne sprijemajo z molekulami vode. / Maščoba in bencin sta snovi, sestavljeni iz nepolarnih molekul. / Molekule številnih organskih snovi so nepolarne in se ne sprijemajo z molekulami vode, ampak samo z drugimi nepolarnimi molekulami. / Maščoba in bencin sta hidrofobni snovi.	2 za ustrezno in popolno razlago (ali 1 za delno razlago) 1 za jezikovno pravilnost povedi	3
6.	NE, DA, DA, NE, DA, DA	6 pravih odgovorov = 3 5, 4 pravih odgovori = 2 3, 2 pravih odgovora = 1	3
7.	A Günther B (z različnimi) dodatki / Z (različnimi) dodatki.	1 1	2

8.	<p><i>Po smislu, npr.:</i> Tisti, ki je najbolj čist, večkrat pere obleke in s tem onesnažuje zrak, saj se pri enem pranju v pralnem stroju sprosti 0,7 kg ogljikovega dioksida. Torej večkrat ko pere, več umazanije ustvari. / Bolj ko pereš srajco, bolj onesnažuješ okolje, saj se pri pranju v pralnem stroju sprošča ogljikov dioksid. / Ker s pranjem v pralnem stroju onesnažujemo okolje, tisti, ki imajo najbolj čisto perilo, najbolj onesnažujejo okolje. / Tudi če imaš snežno belo srajco, si s tem, ko si jo opral v pralnem stroju, prispeval k onesnaženju planeta.</p> <p>Upoštevamo tudi: S pranjem onesnažujemo okolje. / To pomeni, da pri vsakem pranju nastane več nesnage, kot je stroj izvleče iz perila.</p>	<p>1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi</p>	2
9.	prikazovalno razlagalno enogovorno	3 pravilni odgovori = 2 2, 1 pravilni odgovor = 1	2
10.	A a, d B č C širšemu krogu ljudi; poljudnoznanstveni članek	1 za oba pravilna odgovora 1 1 za oba pravilna odgovora	3
11.	pojem, nadpomenka, opis	1	1
12.	nesnažen/nesnažne nesnaga/nesnage	1 1	2
13.	a	1	1
14.	A a, c B 3./tretja (oseba) ednina/ed. sedanjik/sed.	1 + 1 3, 2 pravilna odgovora = 1	3
15.	A tvorna B Za čiščenje, splakovanje in pranje se lahko uporablja samo voda. / Za čiščenje, splakovanje in pranje je lahko uporabljana samo voda.	1 1 za ustrezno preoblikovano poved 1 za jezikovno pravilnost povedi	3
16.	b	1	1
17.	A 3, 5, 1, 2, 6 B vezniki	5, 4 pravilni odgovori = 3 3, 2 pravilna odgovora = 2 1 pravilni odgovor = 1 1	4
18.	A milo (nešteto) pralnih sredstev (z) vodo Upoštevamo tudi: pralna sredstva, voda. B njihova/Njihova	3 pravilni odgovori = 2 2, 1 pravilni odgovor = 1 1	3
19.	<u>Prva mila so ljudje našli</u> v naravi.	5, 4 pravilne podčrtave = 3 3, 2 pravilni podčrtavi = 2 1 pravilna podčrtava = 1 Pojasnilo: 5 podčrtav pomeni, da kandidat pravilno podčrta osebek, povedek, predmet, prislovno določilo in prilastek.	3
20.	najpomembnejši / V našem življenju sta najpomembnejši dve skupini.	1	1

1. primer javnega obvestila

OBVESTILO

Spoštovani kupci!

V podjetju Biser, v katerem izdelujemo pralne praške Perla, smo ugotovili, da serija 3-kilogramskih vrečk praška, izdelana 22. 11. 2010, ne ustreza zahtevanim standardom kakovosti. Zato vas vljudno prosimo, da kupljeni izdelek do 31. 12. 2010 vrnete v trgovino, v kateri ste ga kupili, ali pa se zglasite v našem podjetju Biser, Lestikova ulica 2, 3000 Celje, in vrnili vam bomo denar. To nevspečnost obžalujemo in vas prosimo za razumevanje.

Urša Koban,
oddelek za stike z javnostjo v podjetju Biser

2. primer javnega obvestila

Podjetje Biser

OBVEŠČA,

da pralni prašek Perla v 3-kilogramski embalaži, ki je bil proizveden 22. 11. 2010, ni primeren za uporabo. Vsi, ki so omenjeni izdelek kupili, ga lahko v roku enega meseca od objave tega obvestila vrnejo v trgovino, v kateri so ga kupili, in povrnili jim bodo denar.

Urša Koban,
predstavnica za stike z javnostjo

Celje, 24. 11. 2010

3. primer javnega obvestila

Biser, d. o. o.
Levstikova ul. 2
3000 Celje

OBVESTILO

Vse kupce 3-kilogramskega pralnega praška Perla z datumom proizvodnje 22. 11. 2010 obveščamo, da omenjeni izdelek ne ustreza zahtevanim standardom kakovosti in ni primeren za uporabo. Izdelek lahko v roku enega meseca od objave tega obvestila vrnete v trgovino, v kateri ste ga kupili, in vrnili vam bodo denar.

Prosimo za razumevanje.

Predstavnik za stike z javnostjo
Uroš Koban

IZPITNA POLA 2

VODENA INTERPRETACIJA

Marjan Tomšič, Grenko morje (odlomek)

VRAČANJE

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Vračanje je drama. / Besedilo je iz 20. stoletja.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je iz pripovednega besedila. / Odlomek je epski.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Odlomek je iz pripovednega besedila. V njem pisatelj pripoveduje o dogodkih v Meričini družini. Nekaj je tudi lirskih prvin, ker govori o mislih oz. občutkih oseb.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: M. Tomšič pripoveduje o naporni poti do jilje domov. Vidimo, kako sta jo sprejela mož in njegova mama in kako je to prenesla.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. / V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.

Primer: Odlomek pripoveduje o Merici, ki je po vrnitvi domov potrpežljivo prenašala obnašanje svojega moža.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: V odlomku literarnega besedila Grenko morje pisatelj govori o tem, kako sta se mož Ivan in tašča Valerija vedla do Merice, potem ko se je z dela v tujini vrnila domov in izvedela, da je po svojem prijatelju podedovala denar. Vključeni so tudi Meričini občutki in njeno ravnanje po vrnitvi.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Razlaga problema – vedenja tašče in Ivana (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Tašča in Ivan se vedeta, kot da ju Merica ne bi upoštevala.

1 T – Razlaga je skopa, površna, nejasna. / Parafraziran je del odlomka.

Primer: Oba sta nesramna, nočeta se pogovarjati, če pa se že, potem Merico žalita. Denar nekoliko spremeni njun odnos. / Bilo je veliko molka, poniževanja in žalitev, veliko krivičnih čustev. Polna sta bila očitkov.

2 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Mož in njegova mama Merici zelo otežita ponovno bivanje doma. Do nje sta žaljiva in krivična. Ivan se obrača od nje, jo ignorira, ali pa nanjo kriči. Pisatelj napiše, da je Valerija še bolj »strupena« kot njen sin, a ona se nekako pomiri (zaradi denarja), on pa ne. Ne verjame ženi, kar naprej goji zamero do nje.

Razlaga problema – vzroka njenega vedenja (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Merico žalita, ker je dobila denar od ljubimca.

1 T – Razlaga je skopa, površna, nejasna. / Parafraziran je del odlomka.

Primer: Oba sta nesramna, ker ji sploh ne dovolita, da bi se branila. Mislita, da je varala moža. / Ženi ni verjel, bil je prepričan, da je imela nekaj s tistim gospodom v Aleksandriji. Nekaj je po njegovem že bilo.

2 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Ivan je bil do žene grob, ker je bil ljubosumen. Prepričan je bil, da je imela v Aleksandriji ljubimca. Ni ji verjel. Tudi Valerija je bila do Merice nesramna, ker je mislila, da je varala njenega sina – da je bil Pierre Meričin »ljubček«.

Razlaga problema – Meričinega odzivanja (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Merica se tolaži z delom in ljubeznijo.

1 T – Razlaga je skopa, površna, nejasna. / Parafraziran je del odlomka.

Primer: Merica je tiho in veliko dela. To je njen odgovor možu in tašči. / Merica je molčala, ni se branila, opravljala je težka dela in čakala, da se spet pojavi ljubezen. To je bilo zanjo dolgo, težko vračanje domov.

2 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Merica potrpežljivo prenaša, da jo mož in njegova mati ponižujeta. To je zanjo seveda zelo naporno. Čeprav jo mož ignorira ali kriči nanjo kot na kakšno služabnico, molči. Čaka, da se bodo razmere v družini izboljšale. Kljub ponižanjem in moževi hladnosti še vedno verjame, da bo zmagala ljubezen.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

2 T

0 T – Citata ni. / Citat ne ustreza navodilu.

Primer: »Zdaj bi rad popravil storjeno napako.«

1 T – Citat ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo. / Namesto citata je opisan primer.

Primer: »Vračanje Merice k Ivanu in Mihcu.« / »Ivan se je le stežka mehčal.«

2 T – Citat ustreza navodilu/razlagi.

Primer: »Vse, kar je potem sledilo, je bilo dolgo in naporno vračanje.« / »Bilo je polno težkega molka, sumničarj in poniževanj ter žalitev, o katerih pa ne bi rad pisal.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Oba, Ivan in Valerija, sta do Merice krivična, ker jo sumničita. Tašča je bolj materialistična, zato jo Meričin denar »omehča«, njen sin pa ima seveda do svoje žene drugačen, bolj čustven odnos. Pri njem je najmočnejša sila ljubosumje.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Mnenje o odnosih med književnimi osebami (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev. / Mnenje ni v skladu z odlomkom.

Primer: Odnosi med osebami so slabi za vse, še najbolj za Merico, ker ni egoist. Mislim, da bi tudi ona morala biti takšna.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, šibko razlago.

Primer: Za probleme je kriva tudi Merica sama, ker je preveč popustljiva in kar čaka, da se bodo stvari spremenile. V delu ni mogoče najti rešitve, lahko bi bila bolj odločna. Najbolje bi bilo, da bi se z Mihcem vrnila v Aleksandrijo ali kam drugam.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Mislim, da sta Ivan in njegova mati preveč sebična, Merica pa preveč potrpežljiva. Valerijin egoizem je bolj povezan z materialnimi dobrinami, Ivanov pa se odraža v tem, da so mu pomembna le njegova čustva, ženina pa ne. Meričin položaj se mi zdi zelo krivičen predvsem zato, ker je v tujini služila denar za vso družino, potem pa namesto zahvale doživela zaničevanje. Morala bi se bolj postaviti zase in od moža zahtevati drugačno obnašanje, ne pa da je bila pripravljena vse prenesti. Mogoče si je Ivan ravno zato mislil, da ga je res varala in da ima zdaj slabo vest.

Presoja pomena družine v posameznikovem življenju (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Ni presoje. / Presoja je izražena kot skopa trditev/ne ustreza navodilu.

Primer: Mislim, da človek brez družine vse življenje ostane siromak.

1 T – Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, šibko razlago/nakazana v primeru iz življenja.

Primer: Družina je zelo pomembna, ker v njej odrastemo. Ravno tako je pomembna druga družina – tista, ki jo ustvarimo s svojim partnerjem. V njej je potrebno prilagajanje, še bolj pa zaupanje.

2 T – Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Mislim, da je družina v človekovem življenju zelo pomembna, ker v njej dobimo temelje za vse, kar smo in kar počnemo. Če odrastemo v domu, kjer vladata razumevanje in ljubezen, bomo znali in hoteli to dati tudi drugim in si bomo kot odrasli ustvarili ljubečo družino. Vanjo se lahko zatečemo v vseh stiskah. Nič ni bolj dragoceno kot ljubezen najbližjih. Vsaka družina naj bi bila kot ognjišče, pri katerem se grejejo vsi, ki živijo skupaj, to pa pomeni, da se za ta »ogenj« tudi trudijo vsi. Zakaj bi se moral posameznik v skupnosti, pa čeprav je to družina, večno samo žrtvovati, drugi pa bi to izkoriščali?

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: Odraščal sem v urejeni družini. Oče in mati sta se vedno spoštovala. Tudi jaz spoštujem oba.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Meni sta zgled moja babica in dedek. Pravita, da sta se vedno razumela, čeprav sta se kdaj tudi sprla. Oba mislita, da je za razumevanje najbolj pomembno medsebojno spoštovanje. Še zdaj imata skupne interese.

2 T – Primer je na kratko opisan.

Primer: Moja prijateljica živi v družini (ona je tretji otrok), v kateri se vsi zelo dobro razumejo, njen fant pa v popolnoma drugačni. Ta prijateljica si želi, da bi se poročila in imela vsaj dva otroke, fant pa misli, da poroka ni pomembna in da ni nujno, da imajo pari otroke. Večkrat je že povedal, kaj se dogaja v njihovi družini, odkar pomni: očeta ni skoraj nikoli doma, mama mora vse narediti sama, čeprav tudi ona hodi v službo. Če se kdaj upre in gre kam s svojo družbo, poslušša očitke, da ne skrbi za svojo družino. To naj bi bila po očetovem mnenju naloga žensk. Kaj je naloga moških, ne pove. S svojimi otroki se ta prijatelj jev oče ni nikoli ukvarjal, vedno pa je pričakoval, da bodo lepo vzgojeni in uspešni. Ko se s prijateljico pogovarjamo o prihodnosti in družinskem življenju, pogosto pravi, da jo je strah, da bi bil tudi njen fant tak kot njegov oče. Hkrati pa verjame, da je prav ona tista, ki lahko fantove poglede na družino spremeni – ne samo zato, ker je že videl, kako je v njeni družini, ampak predvsem zato, ker verjame, da je ljubezen med njima močnejša od vsega.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost**Slovnica pravilnost****2 T****Pravopisna pravilnost****2 T****Slogovna ustreznost****2 T**

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

Igor Karlovšek, Mojca (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka (besedila) glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje) 2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Odlomek je iz znanega romana.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je iz pripovednega besedila. / Besedilo je pripovedno/pripoveduje.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Odlomek je epski. Pripoveduje o dogodkih, ki jih je pripovedovalka ohranila v spominu. Občutki, ki spremljajo pripovedovanje, so značilni za liriko.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje) 4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Odlomek govori o babici, ki je bila za vnukinjo vedno pripravljena narediti vse, njena mama pa ne, ker je mislila, da to ni potrebno. Zanj je bilo delo prvo.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. / V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.

Primer: V odlomku se dekle spominja, kolikokrat jo je babica rešila v nevarnosti. Takih dogodkov je bilo veliko.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: Pisatelj v odlomku pripoveduje o skrbi babice za vnukinjo. Vnukinja se spominja dogodkov, ko jo je babica rešila nevarnosti in jo tolažila, in je ob teh svojih spominih zelo ganjena zaradi njene ljubezni.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga) 3 T

0 T – Problem ni izbran. / Literarna prvina ni izbrana. / Samo splošno razmišljanje o pojavu ali problemu – brez povezave z odlomkom.

1 T – Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. / Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.

Primer: babičino staranje

2 T – Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. / Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.

Primer: materina zaposlenost

3 T – Izbran je osrednji problem odlomka/in problem, ki je bistveno povezan z njim. / Izbrana je osrednja prvina odlomka/in prvina, ki je bistveno povezana z njo.

(Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)

Primer: vloga babice v življenju vnukinje / navezanost vnukinje na babico

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)**3 T**

0 T – Ni razlage. / Razlaga je napačna.

Primer: Babica je preveč izčrpana, da bi še lahko pomagala svoji vnukinji in hčeri.

1 T – Razlaga je skopa, površna.

Primer: Babica je za pripovedovalko zelo pomembna, ker jo varuje v raznih nezgodah in s tem nadomešča mamo. Ko je starejša, ji je zelo hvaležna.

2 T – Parafraziran je ustrezen del odlomka.

Primer: Vse dni, ko je bila mama v odvetniški pisarni, se je ukvarjala z njo in jo hotela spraviti na pravo pot. Tolažila jo je, reševala in ohranjala pri življenju. Zato je babico klicala mama.

3 T – Razlaga je ustrezna, jasna, natančna.

Primer: Babica, o kateri govori ta odlomek, ima v življenju svoje vnukinje pomembno vlogo. Ker je mati, zaposlena v odvetniški pisarni, večinoma odsotna, deklico vzgaja babica, kar ni enostavno, saj je ta deklica kar težaven otrok. Velikokrat ji pomaga iz težav, ki bi lahko vodile v pravo katastrofo – reši ji življenje. Zna jo tudi tolažiti, ker ji zna prisluhniti. Opravlja vlogo svoje hčere, zato deklica dolgo misli, da je mama njena starejša sestra. Vnukinja se pozneje kot odrasla oseba (in pripovedovalka) zelo dobro zaveda, kako dragocena je zanjo babica. Njen občutek hvaležnosti je zelo močan.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Primera ni. / Poved ni citirana. / Citirana poved ne ustreza navodilu.

Primer: »Krvavo sva bili potrebni tolažbe.«

1 T – Primer iz odlomka ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.

Primer: »Zaradi vsega tega sem babico klicala mama in dolgo nisem razumela, kdo je sploh mama, ki sem jo imela za malo preveč odraslo sestro.«

2 T – Primer iz odlomka je natančno v skladu z razlago.

Primer: »Babica me je tolažila, reševala in me nasploh ohranjala pri življenju.« / »Vse tiste dolge dni, ki jih je mama preživela v odvetniški pisarni in na sodiščih, se je ukvarjala z menoj in me skušala spraviti na pravo pot.«

(Z dvema točkama ovrednotimo tudi vsak drug primer, ki natančno utemeljuje razlago.)

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Ob tem odlomku lahko spoznamo, kako pomembna je bila babica v pripovedovalkinem življenju. Vidimo, da je bil njen trud poplačan s hvaležnostjo.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev.

Primer: Všeč mi je, da ta vnukinja ceni, kar je babica naredila zanjo.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.

Primer: Pripovedovalka je babici hvaležna. Mislim, da je to nekaj, kar osrečuje babico in ji je pomembnejše od vsega drugega. To je najlepše plačilo za trud.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Takšno babico bi si želel vsak človek. Čeprav je očitno že v letih in utrujena, še vedno najde moč, da stoji ob strani svoji vnukinji. To, kar je naredila zanjo v preteklosti, ima neprecenljivo vrednost: reševala jo je iz nevarnosti in jo tolažila, predvsem pa jo je naučila, da je treba ljubezen dokazati z dejanji. Ta babica nam jasno sporoča, da ljubezni človeku ne dajo besede, ampak dejanja. Svoje dneve bi lahko preživela tako, da bi se odpočila, da bi poskrbela zase. Ker čuti, da je potrebna svoji vnukinji, sprejme to verjetno kot izziv in svoje življenjsko poslanstvo. Kako bi vnukinja, ki pripoveduje o svoji babici, videla svojo preteklost oziroma vse življenje, če ne bi imela ob sebi take osebe? Ljubezni bi gotovo sprejela mnogo manj, zato bi je tudi manj dajala.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

2 T

0 T – Ni mnenja. / Mnenje je izraženo kot skopa trditev. / Ni povezano z odlomkom.

Primer: Babice in dedki so zelo dragoceni.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.

Primer: Spoštujem babice, ki skrbijo za svoje vnuke, čeprav bi lahko na stara leta skrbele predvsem zase, ker si to zaslužijo.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Mislim, da lahko babice in dedki v življenju svojih vnukov odigrajo zelo pomembno vlogo. Starši so pogosto preveč zaposleni, kot vidimo tudi v tem odlomku. Ne najdejo časa za družinsko življenje, pri čemer gotovo najbolj trpijo otroci, ki v odraščanju potrebujejo spodbude in zgled. Brez njih ne dozori. Še najbolj jim je potrebna ljubezen, saj se brez nje počutijo osamljene in odvečne. Dedki in babice so otrokom že po naravi zelo blizu, saj so starši njihovih staršev. Ne zdi se mi pomembno, ali se z vnuki ukvarjajo po svoji notranji potrebi ali le zato, da bi pomagali svojim otrokom – v vsakem primeru je njihova pomoč dragocena. Pomembne so izkušnje, ki jih delijo z njimi, še bolj pa pristni človeški stik, ki ga ne more nadomestiti nič v življenju – ljubezen. Brez ljubezni, ki jo prejmemo, ne znamo ljubiti.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

2 T

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: Moja babica je podobna babici v tem odlomku. Vedno mi govori, da je treba biti optimist.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Babice so različne. Nekatere se ukvarjajo z vnuki, ker bi jim bilo sicer dolgčas, druge pa zato, ker želijo pomagati. Nekatere samo govorijo, da imajo vnuke rade, druge to tudi dokažejo. Moja babica spada med druge.

2 T – Primer je na kratko opisan.

Primer: Ko sem bila majhna, je bila moja babica še zaposlena, mama pa je kar naprej delala: v službi in doma. Spomnim se, da me je ob popoldnevih odpeljala k babici in prišla pome zvečer. Če bi bila doma, bi mamu stalno poslušala, da jo motim pri delu, pri babici pa je bilo drugače. Vzela si je čas zame, mi pomagala pri domačih nalogah in me potem odpeljala na sprehod. Veliko sva se pogovarjali, včasih mi je rekla, naj o tem mami sploh ne govorim. Ko se je babica upokojila, sem bila že toliko starejša, da nisem več potrebovala njenega varstva. A najina vez je ostala. Ker je bila babica moja zaupnica v nezrelem obdobju, sem ji zaupala tudi pozneje in ji zaupam še danes. Ni se vedno strinjala z mano, znala pa mi je prislunhiti in odgovoriti. Ne mislim, da me mama ni imela rada, a babica mi je znala to bolj pokazati.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost**Slovnična pravilnost****2 T****Pravopisna pravilnost****2 T****Slogovna ustreznost****2 T**

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).